

Handlingsprogram enligt lagen om skydd mot olyckor

För perioden 2022-2025

Beslutad av: Kommunfullmäktige
Framtagen av: Johan Wendt, räddningschef
Uppdaterad:

Beslutsdatum:
Dokumentansvarig: Räddningschef
Diarienummer:

Innehåll

1	Inledning	4
2	Beskrivning av kommunen	5
3	Styrning av skydd mot olyckor	7
4	Risker	8
4.1	Övergripande.....	8
4.2	Brand i byggnad	13
4.3	Brand utomhus	15
4.4	Trafikolycka	16
4.5	Olycka med farliga ämnen.....	18
4.6	Naturolycka.....	19
4.7	Drunkning	19
5	Värdering	20
6	Mål	22
7	Förebyggande – förmåga och verksamhet	25
8	Räddningstjänst – förmåga och verksamhet	30
8.1	Övergripande.....	30
8.1.1	Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner	31
8.1.2	Alarmering	31
8.1.3	Varning och information till allmänheten	32
8.1.4	Brandvattenförsörjning	32
8.1.5	Responstider	33
8.2	Per olyckstyp	33
8.3	Ledning i räddningstjänsten	36
8.4	Samtidiga och omfattande räddningsinsatser	38
8.5	Räddningstjänst under höjd beredskap.....	38

1 Inledning

Räddningstjänsterna i Sverige styrs av lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO). Detta handlingsprogram reglerar kommunens åtaganden och mål för Räddningstjänstens verksamhet. Handlingsprogrammet utgör förebyggande verksamhet och räddningstjänst. Handlingsprogrammet ska antas av Kommunstyrelsen.

”Lagen syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö med hänsyn till de lokala förhållandena utifrån ett tillfredställande och likvärdigt skydd mot olyckor”

Handlingsprogrammet ska beskriva de risker som kan leda till räddningsinsatser, detta framgår av 3 kap. 3 och 8 §§ LSO. Exempel på sådana risker är bland annat brand, trafikolycka, utsläpp av farligt ämne, drunkning och översvämning. Riskerna i kommunen har identifierats och analyserats i en geografisk riskanalys och den sammantagna riskbilden har sedan använts som grund för hur man prioriterar och sätter upp mål, planerar den förebyggande verksamheten samt bedömer vilken räddningstjänstförmåga som krävs för att genomföra räddningsinsatser

Ambitionen är att handlingsprogrammet ska vara lättillgängligt för både medarbetare såväl som medborgare

Handlingsprogrammet är upprättat enligt föreskriven struktur och innehåll i *”Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om innehåll och struktur i kommunens handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst (MSBFS 2021:1)”*.

2 Beskrivning av kommunen

Befolkning, demografi och geografi

Osby kommun är en kommun i norra Skåne som angränsar till såväl Älmhult- och Markaryds kommun i Småland som till Olofströms kommun i Blekinge och Hässleholm-, Östra Göinge- samt Kristianstads kommun i Skåne. Kommunen sträcker sig över en yta på 576 km² landareal samt 24 km² vatten.

Osby kommun

Figur 2.1. Osby kommun

Invånarantalet var år 2020 totalt 13 198 personer, varav en femtedel är bosatta utanför tätort och resterande är fördelade på kommunens tre tätorter enligt följande:

Osby	7766 invånare
Lönsboda	1943 invånare
Killeberg	624 invånare

Osbys kommun har en något äldre befolkning än Riket i stort, se figur 2.2.

Figur 2.2. Diagrammet visar åldersfördelningen i Osby kommun jämfört med Sverige.

SCB har i sin regionala befolkningsframskrivning 2020–2030 (SCB, 2020a) gjort en bedömning gällande hur befolkningsutvecklingen i olika kommuner kommer att se ut fram till 2030. Det finns stora skillnader i befolkningsutveckling i Sveriges kommuner vilket dels beror på vilken åldersstruktur som finns i kommunen idag, dels på in- och utflyttningen till kommunen. Osby kommun klassas enligt SCB som en pendlingskommun nära mindre tätort och den genomsnittliga befolkningsökningen för denna typ av kommun förväntas vara 1,6 % under perioden 2019–2030. I Osby kommun förväntas folkmängden minska med 300 personer under samma period, vilket motsvarar en procentuell minskning med cirka 2,7 %.

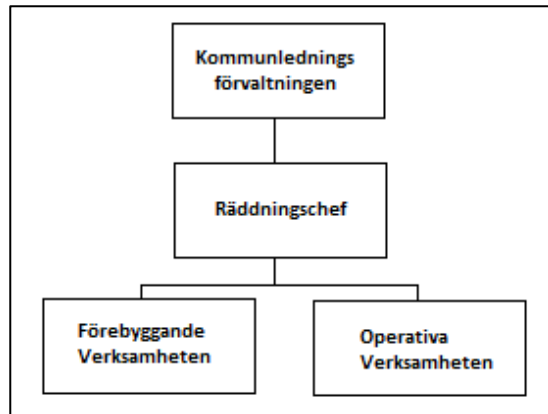
Kommunen har en negativ nettoinpendling, vilket innebär att fler personer pendlar från än till kommunen. Totalt pendlade cirka 4370 personer till och från kommunen under 2019. Av dessa pendlade cirka 34 % in till kommunen och resterande 66 % ut ur kommunen. Mellan 2010–2019 har både in- och utpendlingen i kommunen ökat.

Det finns planer i kommunen på att bygga ett nytt industriområde längs med Södra stambanan. Det planeras även en ny brandstation i den nordöstliga delen utav staden. Placeringen är vald dels till följd av att det exploateras mycket norrut, dels att de östliga delarna av staden är mer olycksdrabbade.

3 Styrning av skydd mot olyckor

Detta handlingsprogram är antaget av kommunfullmäktige i Osby 2022. Kommunens ansvar gällande LSO hanteras av räddningstjänsten som är en del av kommunledningsförvaltningen.

Räddningstjänsten i Osby har ett samverkansavtal med Räddningstjänsten i Hässleholms kommun. I samverkansavtalet ingår verksamhetsledning och styrning av räddningstjänsten genom gemensam räddningschef samt verksamhets- och enhetschefer. Cheferna är anställda av Hässleholms kommun men tjänstgör även i Osby via separat delegation från Osbys kommun. Det upprättas två handlingsprogram enligt LSO, ett för respektive kommun.

Figur 3.1. Åskådliggörande av placering av förebyggande och operativ verksamhet i räddningsnämnden.

4 Risker

4.1 Övergripande

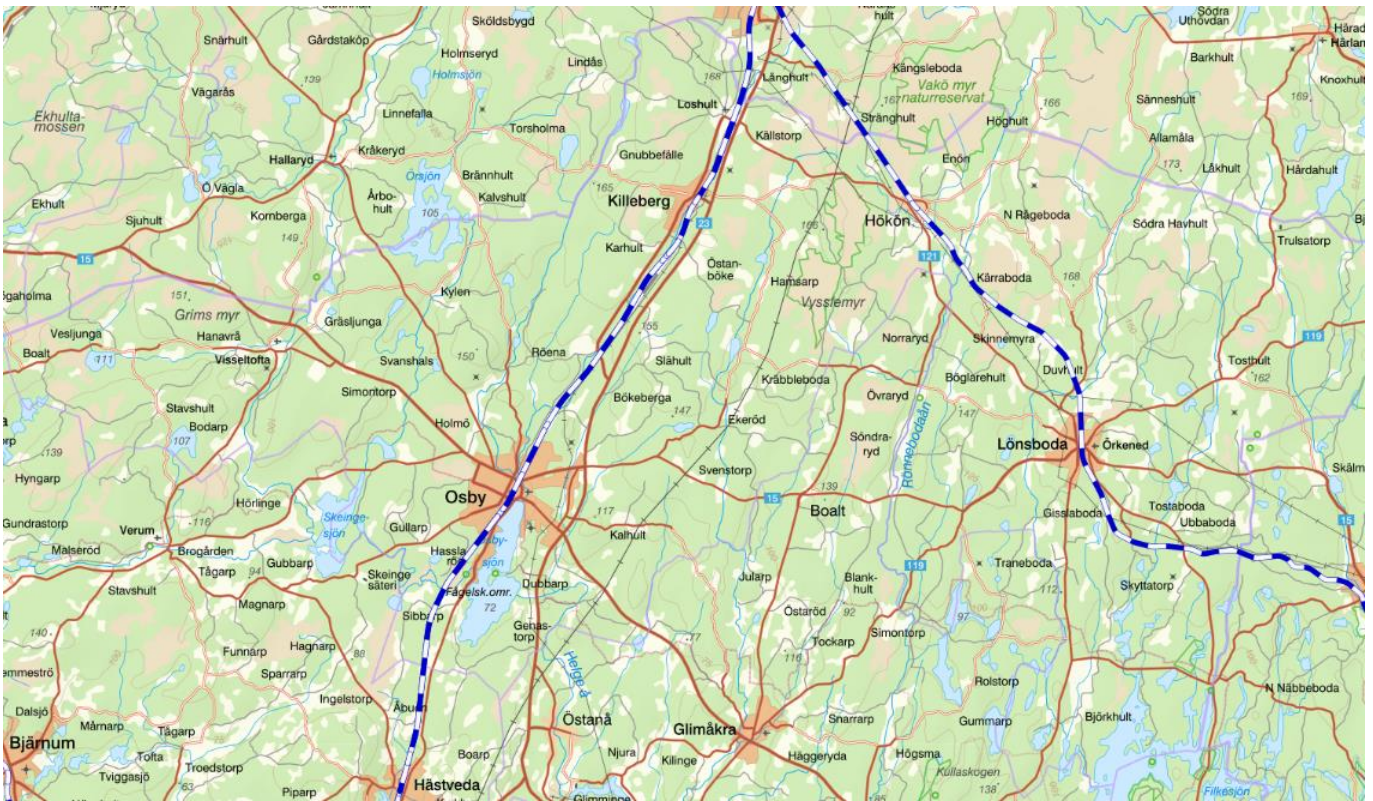
En samlad bild över riskerna i ett område är komplex och dynamisk. Det går inte att förutsäga vad som kommer att hända och när, men utifrån statistik och objektsinformation kan räddningstjänsten ges en grundförutsättning som förberedelse för troliga olycksscenarier.

Risker som kan föranleda räddningsinsats har inventerats och analyserats i en geografisk riskanalys. Riskanalysen beskriver Osbys kommuns riskbild både på ett övergripande och på ett mer djupgående plan, exempelvis innehåller analysen både detaljerad insatsstatistik, kvalitativa beskrivningar av sällanhändelser, demografiska data, befolkningsdata, geografiska data samt kvalitativa resonemang om framtida risker. Analysen innehåller också en övergripande beskrivning av kommunens sårbarheter, som finns närmare beskrivna i Osby kommuns risk- och sårbarhetsanalys.

Inom det geografiska området finns skog, jordbruksmark, tre tätorter, ett antal publika anläggningar och industriområden med industrier och industrihotell av varierande storlek. Risker vid räddningsinsatser i industrilokaler är framför allt kopplade till att lokalerna oftast är väldigt komplexa, höga eller uppförda som stora brandceller, men också att de ofta hanterar farliga ämnen samt att de har en hög brandbelastning.

Genom kommunen löper ett antal större vägar: riksväg 19/23, riksväg 15, länsväg 121 och länsväg 119. Delar av dessa vägar utgör även rekommenderade vägar för transporter av farligt gods. Genom Osby går även två järnvägsspår: Södra stambanan som passerar genom kommunen och genom Osby tätort samt industrijärnvägen Olofström-Älmhult som passerar genom Lönsboda. Se figur 4.1. Södra stambanan löper mellan Malmö och Stockholm och är ett av Sveriges viktigaste järnvägsstråk. På Södra stambanan trafikerar både persontåg och godståg, medan industrijärnvägen mellan Olofström och Älmhult endast trafikerar av godståg. Trafikverket planerar dock att bygga en ny järnvägsbana mellan Olofström och Blekinge kustbana, Sydostlänken, vilket skulle kunna möjliggöra både person- och godstrafik på hela den befintliga sträckan. Det förväntas en årlig tillväxt av persontrafik och godstrafik på både väg och järnväg inom kommunen.

Figur 4.1. Järnvägsförbindelser, Södra stambanan och industrijärnvägen Älmhult - Olofström.

Osby kommun består till största del av skogsmark (ca 84 %) och under de senaste åren har det varit flertalet mark- och skogsbränder i kommunen, vilka förväntas öka i både antal och omfattning i framtiden. Även andra väderrelaterade olyckor förväntas få större betydelse för räddningstjänstens planering inför insatser och antalet olyckor förväntas öka, mycket beroende på klimatförändringar. Effektiv hantering av väderrelaterade situationer kräver samverkan mellan flera organisationer och tydliga handlingsplaner för hur förberedelserna inför händelsen ska hanteras. Målet är att skydda samhällsviktig verksamhet och fokusera på livräddande åtgärder i första hand.

I Osby kommun finns det två vattensystem: Helge å- och Skräbeåsystemet. Helgeåsystemet är Skånes största vattensystem och inom kommunens område av systemet finns det tre större sjöar, Osbysjön, Örsjön och Skeingesjön. Inom Skräbeåsystemet finns det två större sjöar där delar av dem ligger i Osby kommun, Immeln och Farlången. Skeingesjön är även ett av länsstyrelsen utsett Natura 2000-område. Kommunala insjöbadplatser finns i Osbysjön, Hjärtasjön och Vesljangasjön. I kommunen finns även ett antal vattenskyddsområden som är viktiga för vattenförsörjningen i kommunen. Ett utsläpp av drivmedel eller kemikalier i dessa områden kan orsaka skador på kommunens dricksvatten.

Osby kommun har en något högre andel äldre än riket i genomsnitt. Prognos från SCB visar dessutom att den äldre befolkningen kommer öka framöver. Vi vet att äldre är överrepresenterade i bränder med dödlig utgång, varför det är viktigt att ta detta i beaktande vid planering av förebyggande och insatsförberedande åtgärder för räddningstjänsten.

Idag är det mer sannolikt att vårt land drabbas av terrorbrott än av krig. Detta innebär att räddningstjänsten behöver förbereda sig på t.ex. skottskador och sprängskador med ett stort antal skadade och döda vid samma tillfälle. Osby kommun har ett antal objekt där det vid ett eventuellt attentat kan föreligga risk för stor påverkan. Även skolattentat eller händelser med pågående dödligt våld (PDV) är händelser som inte bedöms osannolika, men tämligen omöjliga att förutspå.

Det totala antalet räddningsuppdrag som räddningstjänsten larmas ut till är något högre per 1000 invånare i jämförelse med övriga kommuner i landet. Trenden över antalet uppdrag i Osby mellan åren 2011-2020 är varken uppåt- eller nedåtgående. Under de senaste tio åren har det inträffat mellan 150 och 220 olyckor årligen som föranlett räddningsinsatser (LSO-händelser) i Osbys kommun. Den vanligast förekommande olyckstypen är trafikolycka, där räddningstjänsten årligen larmas ut till mellan 30-60 uppdrag. Brand i byggnad har legat mellan 9-26 händelser per år och brand utomhus mellan 7-16 händelser per år.

Om man tittar tillbaka på statistiken under en 10-årsperiod kan man utläsa att Osby kommun har haft fler trafikolyckor per 1000 invånare jämfört med Skåne och Sverige som helhet. Fram till och med år 2017 ökade antalet trafikolyckor i kommunen, därefter vände trenden och antalet trafikolyckor minskade. Vid djupare granskning visar statistiken att det framför allt är kollisioner med djur och mellan personbilar som har minskat. En anledning till detta kan vara att det har byggts vajerräcke på riksväg 23 samt att riksväg 15 har breddats. Geografiskt har majoriteten av trafikolyckorna inträffat i tätorterna Osby, Lönsboda samt på riksväg 15, riksväg 23 samt länsväg 121.

I Osby kommun har brand i byggnad främst skett mellan klockan 12 och 19 de senaste tre åren. Händelserna är relativt jämnt fördelat över året med något lägre antal under juli och augusti. Antalet brand i byggnad är mer vanligt förekommande under veckodagarna i jämförelse mot helgen. Med tanke på det fåtal händelser det rör sig om är det dock svårt att dra någon slutsats kring detta. När det gäller brand- och brandtillbud i relation till befolkningsökningen går det att se en nedåtgående trend för såväl Osbys kommun som Skåne och Sverige i stort. Vidare är det generellt en högre förekomst av brand i byggnad i Osby kommun jämfört med både övriga Skåne och Sverige. Majoriteten av uppdragen inom kategorin brand i byggnad är brand i bostad (53 %). Om en jämförelse av brand i bostad per 1000 invånare i Osby kommun görs mot övriga Skåne och Sverige visar det att Osby ligger något högre. Det går att utläsa en nedåtgående trend för Osby kommun vad det gäller brand- och brandtillbud i bostäder, samtidigt som övriga Sverige och Skåne har en något mer konstant nivå över tid.

De senaste tio åren har Osby kommun haft en högre förekomst av bränder i skog och mark per 1000 invånare i jämförelse med Skåne och övriga Sverige. Osby kommun består av cirka 84 % skogsmark vilket är ovanligt mycket för att vara en skånsk kommun då Skåne har totalt cirka 35 % skogsmark. Sverige i stort har cirka 70 % skogsmark. Statistiken visar på att det finns en ökande trend, vilket ses både nationellt och lokalt vad det gäller antalet händelser.

Tabell 4.1. Sammanställning av trender och jämförelse av antalet händelser per 1000 invånare med övriga landet och Skåne för respektive olyckstyp

Olyckstyp	Trend	Jämförelse med Sverige/Skåne per 1000 invånare
Brand i byggnad	Minskande för alla	Högre
Brand i bostad	Minskande för kommunen, Sverige och Skåne mer konstant	Högre vissa år, på liknande nivå senaste fem åren
Brand i industri	Minskande trend för Sverige och Skåne	Högre
Brand i vårdmiljö	Minskande i kommunen, ökande i Sverige och Skåne	Max 3 händelser per år, svårt att dra slutsatser kring resultatet
Brand i skola	Svårt att dra en slutsats av fem händelser senaste tio åren.	-
Brand i allmänna verksamheter	Ett fåtal händelser gör att det är svårt att dra slutsatser om trenden.	-
Brand i skog och mark	Ökande trend för alla	Högre än Skåne samt rikssnittet
Brand i fordon	Ökande trend för kommunen, Sverige och Skåne konstant.	I nivå med Skåne och Sverige
Trafikolycka	Sverige och Skåne har haft en relativt konstant nivå under den senaste 10-årsperioden. Kommunen har under samma period haft en uppåtgående trend men under de senaste fyra åren har antalet trafikolyckor minskat.	Högre än Skåne och Sverige.
Trafikolycka personbil	Konstant för alla	Något högre
Trafikolycka lastbil och buss	Ökande trend i kommunen, svagt ökande i Sverige och Skåne	Högre
Spårtrafikolycka	Sällanhändelse – svårt att dra några slutsatser	-
Olycka med farliga ämnen	Endast tre år analyserade, svårt att dra slutsats kring trender	Högre nivå än Skåne och Sverige vid olyckor med begränsat läckage
Naturolycka	Minskande trend i kommunen och Skåne, något mer konstant i Sverige	I linje med Sverige och Skåne
Storm	Något ökande men svårt att dra någon slutsats på grund av ett fåtal händelser.	I linje med Sverige och Skåne

Olyckstyp	Trend	Jämförelse med Sverige/Skåne per 1000 invånare
Översvämning av vattendrag	Minskande trend nationellt men svårt att dra någon slutsats i kommunen till följd av ett fåtal händelser.	Under de senaste 10 åren har två händelser inträffat vilket gör det svårt att dra slutsatser kring resultatet.
Översvämning av dagvatten- eller avloppssystem	Endast tre år analyserade, svårt att dra slutsats kring trender	-
Ras, skred och slamström	Ökande trend i Sverige, en händelse har inträffat i kommunen under de senaste 10 åren.	Svårt att dra någon slutsats på grund av begränsat antal händelser. Skåne har dock generellt sätt färre antal händelser per 1000 invånare.
Drunkning	Svårt att dra en slutsats lokalt, men nationellt är trenden ökande.	Under de senaste 10 åren har tre händelser inträffat vilket gör det svårt att dra slutsatser kring resultatet.

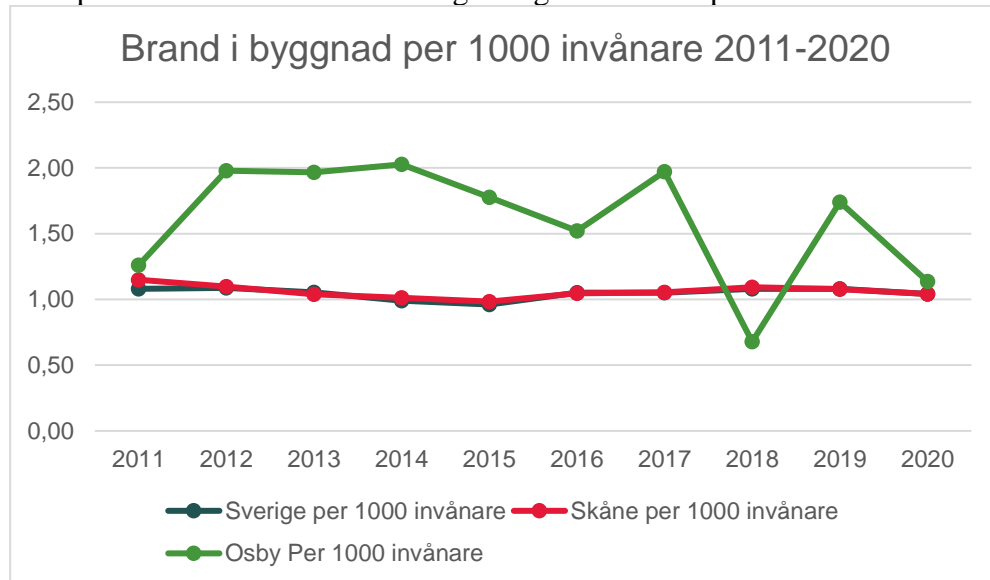
Riskbilden inom kommunens geografiska område för höjd beredskap utgår från länsstyrelsens beskrivning av aktuell hotbild. Inom kommunens geografiska område finns det flera samhällsviktiga verksamheter, som vid ett bortfall, kan påverka befolkningens överlevnad men som också på sikt kan påverka landets försvarsförmåga. De samhällsviktiga verksamheter som identifierats som prioriterade bedöms också kunna vara sannolika mål vid ett väpnat angrepp. De verksamheter som identifierats på lokal nivå tillhör de samhällssektorer som ryms inom MSBs identifiering av samhällsviktig verksamhet (*Vägledning för identifiering av samhällsviktig verksamhet, MSB, 2019 (s. 8)*).

Riskerna för extraordinära händelser har beskrivits i en risk- och sårbarhetsanalys. Denna bör utgöra underlag för räddningstjänstens planering inför krishändelser, både ur ett förebyggande och operativt perspektiv.

Länsstyrelsen ska sammanställa en regional risk- och sårbarhetsanalys och dessutom stödja aktörer i länet i deras RSA-arbete. Länsstyrelsen ska mot bakgrund av det geografiska områdesansvaret vara sammanhållande mellan lokala aktörer som kommuner, region och näringsliv och den nationella nivån. Risk- och sårbarhetsanalysen ska redovisas vartannat år. Den beskriver en gemensam bild för vilka allvarliga hot och sårbarheter som finns i Skåne, vad som är samhällsviktig verksamhet och vilken förmåga som finns i länet för att förebygga och hantera olika samhällsstörningar. Den länsövergripande risk- och sårbarhetsanalysen bör också utgöra underlag för räddningstjänstens planering inför extraordinära händelser.

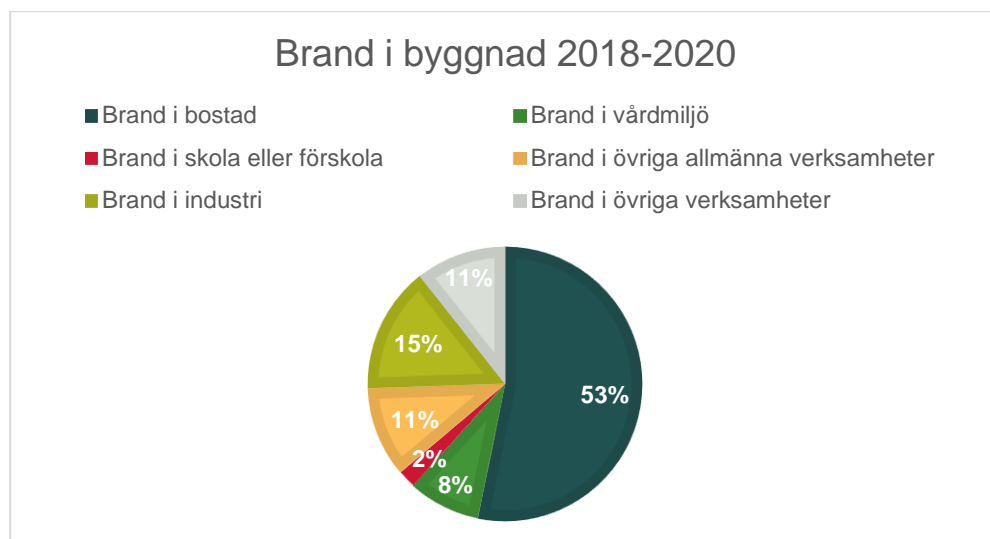
4.2 Brand i byggnad

Brand i byggnad kan delas in i flera olika kategorier där variationen av konsekvensen av en olycka varierar stort. Årligen inträffar det mellan 9 och 26 bränder i byggnader i Osby kommun. Vid en jämförelse med Skåne och riket per tusen invånare är detta något högre under tidsperioden.

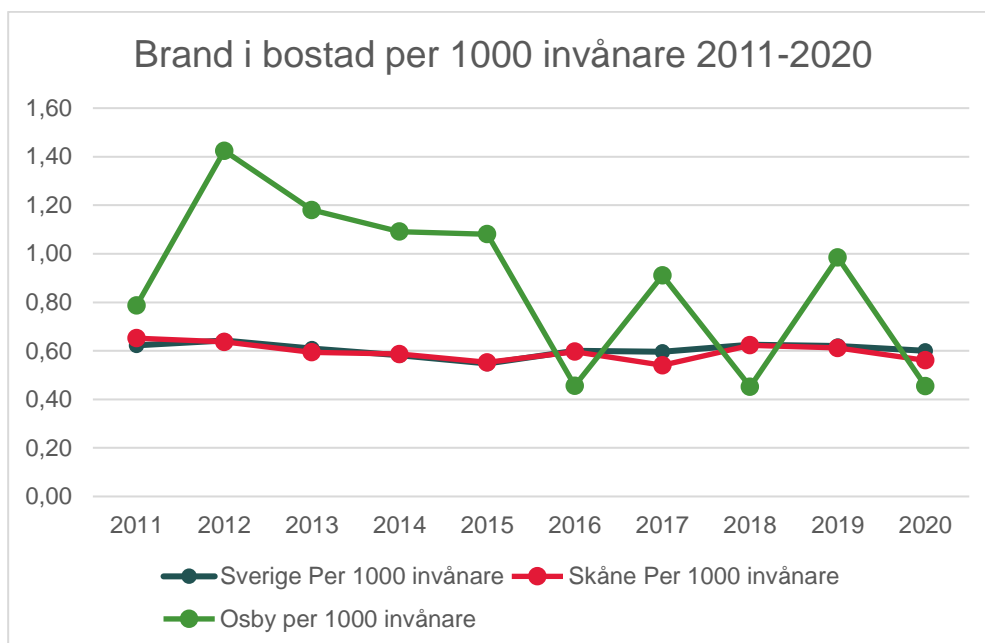
Figur 4.2. Brand i byggnad per 1000 invånare, jämförelse mot Sverige och Skåne 2011–2020. Källa: Statistikdatabasen IDA, MSB.

Brand i byggnad inträffar framför allt mellan kl. 12 och 19 i Osby kommun. Händelserna är relativt jämnt fördelat över året med något lägre antal under juli och augusti. Antalet brand i byggnad är mer vanligt förekommande under veckodagarna i jämförelse mot helgen.

Figur 4.3. Brand i byggnad per byggnadstyp, Osby kommun 2018–2020. Källa: Statistikdatabasen IDA, MSB

De flesta bränder inträffar i bostäder. Även i denna kategori konstateras att det inträffar något fler bostadsbränder per tusen invånare i Osby kommun än Skåne och riket i stort.

Figur 4.4. Brand i bostad per 1000 invånare, jämförelse mot Sverige och Skåne 2011–2020. Källa: Statistikdatabasen IDA, MSB

Av de bränder som uppstod i bostäder under perioden 2018–2020 var 48 % i villor, 41 % i flerbostadshus, 7 % i parhus, radhus samt kedjehus och slutligen 4 % i fritidshus.

I Osby kommun har det under de senaste tio åren inträffat en högre andel av brand i industri per 1000 invånare i jämförelse med övriga Skåne och Sverige. Under samma period har det varit en avtagande trend med avseende på brand- och brandtillbud i industri, såväl lokalt som regionalt och nationellt.

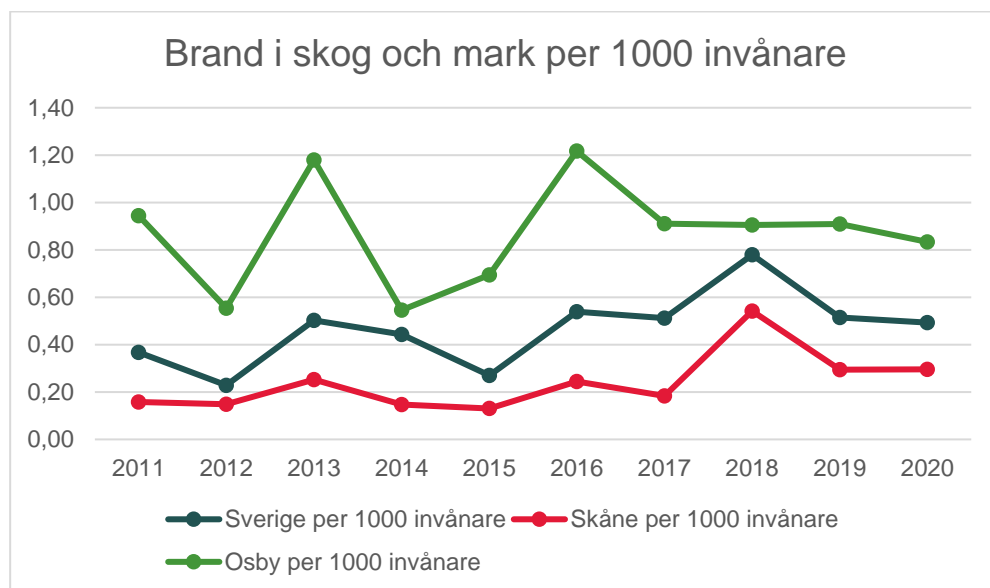
Vad gäller bränder i de övriga verksamhetskategorierna (skolor/förskolor, vårdmiljöer, allmänna verksamheter) är det för Osby kommun för få händelser för att se någon avvikande trend gentemot Skåne eller i övriga landet.

4.3 Brand utomhus

Med brand utomhus avses främst bränder i skog och mark samt bränder i fordon.

Under våren, särskilt om det är en torr och kall vår, är gräsbränder vanliga. Det är det torra fjolårsgräset som brinner, orsaken är ofta en eldning av trädgårdsavfall som sprider sig. Konsekvensen av bränderna är oftast små, men i samband med kraftig- och ogynnsam vindriktning kan branden sprida sig till byggnader eller skog.

Torra somrar innebär att faran för skogsbrand är stor. Skogsbränder innebär ofta ett resurskrävande och långvarigt släckningsarbete. Större och mer omfattande skogsbränder har de senaste åren drabbat hela Sverige. Större skogsbränder blir ofta väldigt resurskrävande, både vad det gäller utrustning och personal. Vid dessa insatser behövs ofta även både regionala- och nationella resurser. Orsakerna till skogsbränder kan vara oförsiktighet med eld, blixtnedslag, nedfallna kraftledningar, gnistor från tåg etc. Flera bränder orsakas även till följd av oförsiktiga grillningar.

Figur 4.5. Brand i skog och mark per 1000 invånare, Osby kommun 2011–2020. Källa: Statistikdatabasen IDA, MSB

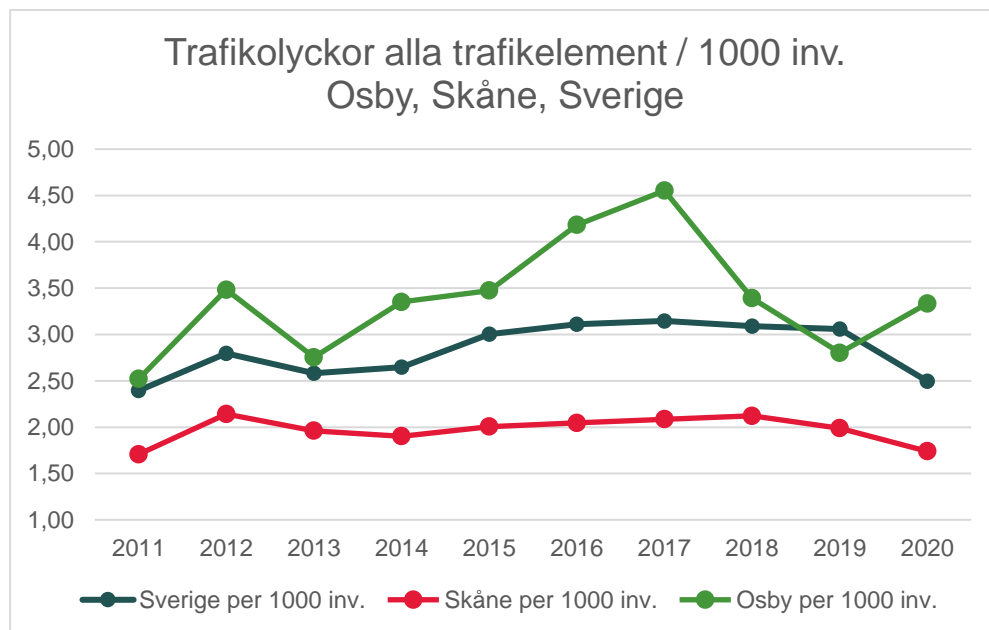
De senaste tio åren har Osby kommun haft en högre förekomst av bränder i skog och mark per 1000 invånare i jämförelse med Skåne och övriga Sverige. Osby kommun består av cirka 84 % skogsmark vilket är ovanligt mycket för att vara en skånsk kommun då Skåne har totalt cirka 35 % skogsmark. Sverige i stort har cirka 70 % skogsmark. Statistiken visar på att det finns en ökande trend, vilket ses både nationellt och lokalt vad det gäller antalet händelser.

Bränder i fordon är en vanlig olycka som dock sällan ger personskador utan endast egendom- och miljöskador. Konsekvensen av en brand i ett fordon är ofta en totalskada då släckningen av branden intar en defensiv hållning för att minimera skador i miljön. Osby kommun avviker inte nämnvärt från vare sig Skåne eller Sverige avseende brand i fordon. Precis som i resten av Sverige finns en ökande förekomst av brand i fordon de senaste tio åren.

4.4 Trafikolycka

En stor del av insatserna inom kommunen är trafikolyckor. Under den senaste 5-årsperioden har räddningstjänsten i Osby kommun larmats till 30-60 trafikolyckor per år. Trafikolyckor är därmed den vanligaste händelsetypen som räddningstjänsten larmas ut till.

Om man tittar tillbaka på statistiken för trafikolyckor under en 10-årsperiod kan man se att Osby kommun larmas på något fler trafikolyckor per 1000 invånare än Skåne och i övriga landet. Enligt MSBs fördjupningsrapport har det nationellt sett skett en 27 % ökning av trafikolyckor under de senaste 10 åren. Ökningen kan främst förklaras av ändrade larmrutiner och inte av att det sker så många fler trafikolyckor. Fram till och med år 2017 ökade också antalet trafikolyckor i kommunen, därefter vände trenden och antalet trafikolyckor minskade. Vid djupare granskning visar statistiken att det framför allt är kollisioner med djur och mellan personbilar som har minskat. En anledning till detta kan vara att det har byggts vajerräcke på riksväg 23 samt att riksväg 15 har breddats. Geografiskt har majoriteten av trafikolyckorna inträffat i tätorterna Osby, Lönsboda samt på riksväg 15, riksväg 23 samt länsväg 121.

Figur 4.6. Antalet trafikolyckor per 1000 invånare, 2011–2020. Källa: Statistikdatabasen IDA, MSB

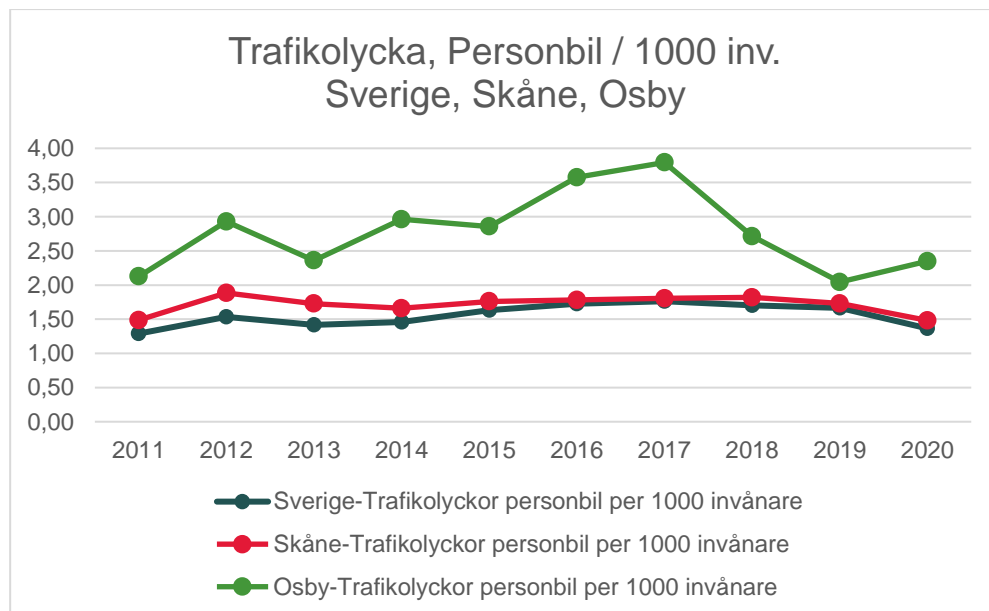
Trafikolyckorna har under 2018–2020 framför allt inträffat i tätorterna Osby och Lönsboda samt på riksväg 15, riksväg 23 samt länsväg 121. Den vanligaste olyckstypen är singelolycka med bil eller buss (56 %) följt av olycka med två motorfordon (16 %) och därefter ”viltolycka med ett motorfordon” (11 %).

Under de senaste tre åren skett 133 trafikolyckor och i samband med dessa har:

- 2 personer omkommit på skadeplats
- 38 personer avtransporterats till vårdenhet
- 33 personer enbart blivit omhändertagna på skadeplats

I 85 % av alla trafikolyckor med räddningsinsats har en eller flera personbilar varit inblandade och trenden har varit ökande under en lång tid. Under 2020 minskade antalet trafikolyckor med personbilar nationellt vilket tros vara en effekt av att många arbetade hemifrån under COVID-19-pandemin och därmed inte pendlade till arbetet lika frekvent. Om man ser till antalet trafikolyckor med minst en personbil inblandad så har Hässleholms kommun fler olyckor per 1000 invånare än Skåne och riket i stort. Under perioden 2010 – 2020 har det nationellt skett en ökning med ca 14 %.

Figur 4.7. Osby kommun har ett större antal trafikolyckor med personbil per 1000 invånare än Skåne och landet i stort. Källa: Statistikdatabasen IDA, MSB

Det är i trafikolyckorna med personbil/-ar inblandade som flest personer skadas och omkommer. 1–3 personer dör varje år och mellan 35–55 har avtransporterats till vårdenhet varje år. Egendomsskador i samband med trafikolyckor med personbilar kan utrycka sig i form av allt från mindre plåtskador, till lite mer omfattande skador på väganläggningen. Oftast handlar skador på väganläggningen om skador på vajerräcke, sidoräcke eller skador på utrustning i omedelbar närhet till väganläggningen.

När det gäller olyckor med lastbilar och bussar har Osby kommun något fler olyckor som involverar lastbilar eller bussar per 1000 invånare än Skåne och riket i stort. I en mindre studie av dödsolyckor med tung lastbil inblandad under år 2018 konstaterades att olyckorna främst har hänt på mindre, smala landsvägar, utom tätbebyggt område, där hastighetsgränsen är 70–80 km/h. Konsekvenserna i samband med en trafikolycka med lastbil eller buss är oftast egendomsskador på väganläggning. Det finns också risk för miljöskador vid trafikolyckor med tunga fordon, framförallt vid

trafikolyckor med lastbilar som transporterar farligt gods. Ett utsläpp av ett farligt ämne i vätskeform vid ett vattenskyddsområde kan orsaka stora skador på kommunens dricksvatten.

Vid en granskning av samtliga larm som skett till järnväg/spår i Hässleholm har det kunnat fastställas att det har skett två konstaterade kollisionsolyckor med spårfordon under perioden 2017 – 2020. Båda olyckorna har bedömts vara suicid och har skett mellan tåg och person. Motsvarande statistik har inte återfunnits för Skåne eller Sverige.

Konsekvenserna vid en spårtrafikolycka med många passagerare kan bli väldigt omfattande med många omkomna och svårt skadade samt att stora krav ställs på psykiskt och socialt omhändertagande. Vid skador på järnvägsanläggningen kan det leda till omfattande trafikstörningar, då långvariga avstängningar behöver göras under räddnings- och bärningsarbetet samt för att återställa anläggningen. Ganska snabbt leder en avstängning till stora konsekvenser i tågtrafiken som påverkar stora delar i det regionala- och nationella järnvägsnätet.

4.5 Olycka med farliga ämnen

Under de senaste tre åren har det inträffat 4-7 händelser/år med begränsat läckage av drivmedel eller olja samt 1 händelse/år inom kategorin annat utsläpp eller fara för utsläpp av farligt ämne inom kommunen. Osby kommun har något fler händelser per 1000 invånare än Skåne och resten av landet gällande ”begränsat utsläpp av drivmedel eller olja”. Vad gäller ”annat utsläpp eller fara för utsläpp av farligt ämne” har Osby ungefär samma frekvens per 1000 invånare som Skåne och Sverige.

Vid begränsat utsläpp av olja eller drivmedel är konsekvenserna av händelsen begränsad. De flesta utsläppen åtgärdas med enkla metoder t.ex. uppsamling och sorption.

Utsläpp i samband med farligt-godstransporter är mycket ovanligt. Detsamma gäller personskador i samband med utsläpp av farligt ämne. Inom kommunen transporteras dock en hel del farligt gods genom flera tätorter vilket innebär en förhöjd risk för personskador i bebyggelsen som är placerad i anslutning till dessa transportsträckor.

Olyckor med farliga ämnen kan innebära långdragna komplicerade insatser med avspärningar som sträcker sig hundratals meter från olycksplatsen. Detta kan innebära samhällsstörningar i form av påverkad infrastruktur som medför stora kostnader för samhället.

En olycka med farligt gods kan medföra förorening av marken, vattendrag och andra känsliga naturmiljöer. Olyckan kan leda både till akuta och mer långvariga skador. Särskilt stora miljöskador kan uppstå om olyckan inträffar i ett vattenskyddsområde eller i anslutning till sjöar eller vattendrag. Olyckor med farliga ämnen som sker i närheten av vattentäkter kan komma att påverka dricksvattenförsörjningen under en lång tid framöver.

4.6 Naturolycka

Naturolyckor innefattar i den här rapporten stormskada, översvämning av vattendrag eller av dagvatten- eller avloppssystem, samt ras eller skred. Stormskador har varit mest frekvent av naturolyckorna och har oftast orsakat högst skadekostnader. Därefter kommer vattenskadorna. Naturolyckornas konsekvenser har varierat mycket över åren och enstaka händelser kan ha orsakat mycket stora skadekostnader.

Sett till antalet naturolyckor per 1000 invånare har Osby kommun under de senaste fem åren legat på en högre nivå än hur det ser ut i resten av Sverige och Skåne. Trenden under de senaste tio åren är svagt uppåtgående, men det är svårt att dra några egentliga slutsatser lokalt då det rör sig om få antal händelser. Framtidsutsikter och ett förändrat klimat pekar dock mot att denna typ av olyckor kommer öka i framtiden.

Under de tio senaste åren har Osby kommun haft mellan noll till två räddningsinsatser per år till följd av stormskador, vilket innebär att antalet händelser per 1000 invånare varierat i samma storleksordning som Skåne och övriga landet. Stormar som föranleder räddningsinsats inträffar relativt sällan och har de senaste tio åren haft en uppåtgående trend, men då det är oförutsägbart med förekomst av stormar är det svårt att dra någon slutsats kring det. Framför allt kan stormar få mycket allvarliga ekonomiska konsekvenser.

Inom Osby kommun har det under de senaste tio åren förekommit två räddningsinsatser till följd av översvämning av vattendrag. Avseende översvämning av dagvatten- eller avloppssystem har räddningstjänsten blivit larmade till totalt fem händelser. Fyra av dessa händelser inträffade år 2019 och en år 2020. Ingen förklaring till varför antalet översvämningar ökade år 2019 har återfunnits.

Under de senaste tio åren har det endast förekommit en räddningsinsats till följd av ras, skred eller slamström i Osby kommun, vilket skedde år 2017. Detta är mycket ovanliga händelser sett till både lokalt, regionalt och nationellt perspektiv. Då ras, skred och slamström är beroende av lokala förhållanden som inte råder i Osby kommun tros detta inte öka, även om det inte helt kan uteslutas.

4.7 Drunkning

I Osby kommun har räddningstjänsten de senaste tio åren blivit larmade till totalt tre händelser till följd av drunkning. Det är en något lägre förekomst av räddningsinsatser till följd av drunkning i Osby kommun än i Skåne och nationellt. Den låga förekomsten av drunkning ter sig tämligen naturlig till följd av att Osby är en inlandskommun.

Trenden nationellt är ökande, men tros vara till följd av förändrade rapporteringsrutiner. Lokalt ses en svagt uppåtgående trend, men med tanke på att olyckorna är så få är det svårt att dra någon slutsats kring detta.

5 Värdering

Skyddet inom kommunen för de risker som orsakar flest olyckor bedöms i stort sett uppfylla målet om ett tillfredsställande skydd.

Kommunen har en något högre förekomst av brand i byggnad än i övriga Skåne och riket i stort. Det är framför allt inom brand i bostad och brand i industri som förekomsten varit högre. Trenden är dock nedåtgående och under de senaste fem åren har Osby mer legat i samma nivå som övriga landet. Varför det har varit en nedåtgående trend har inte identifierats, men det är såklart en positiv utveckling. En möjlig förklaring till att brand i bostad ligger högre än snittet kan vara att det finns en högre andel äldre i kommunen än i jämförelse med Sverige i stort. Äldre har oftare en minskad förmåga att genomföra en egen släckinsats. De som omkommer eller skadas svårt i bostadsbränder är de som själva inte kan sätta sig i säkerhet vid en brand. Det högre snittet innebär att fokus i både det operativa och förebyggande arbetet i kommunen under de närmsta åren bör läggas inom detta område.

De senaste tio åren har det i Osby inträffat fler trafikolyckor per 1000 invånare än i övriga Skåne och i övriga landet. Positivt nog har dock antalet trafikolyckor minskat under de senaste åren och kommunen har idag ungefär lika många händelser per 1000 invånare som övriga Skåne och landet i stort. Det är framför allt olyckor med personbilar som minskat men Osby ligger fortfarande på en förhöjd nivå när det gäller trafikolyckor som involverar lastbilar/bussar. Antalet trafikolyckor med lastbil/buss har under de senaste fem åren varit mellan sju och elva händelser per år. Räddningstjänsten bör därför verka för att minska antalet trafikolyckor och konsekvenserna av dem. Detta skulle kunna göras genom utökad samverkan med Trafikverket och övriga delar inom kommunen. Förekomsten av trafikolyckor pekar också mot att det bör finnas en god beredskap för att hantera trafikolyckor i kommunen. Ytterligare en aspekt som räddningstjänsten behöver beakta i framtiden är den trafikökning som väntas ske med mer persontrafik och fler godstransporter, vilket innebär att risken för fler olyckstillfällen ökar. Nya fordon, gas, elbilar etc. innebär sannolikt mer komplicerade insatser och det ställer krav på ny teknik, metod och kompetens hos räddningstjänsten.

Antalet bränder i skog och mark är också högre i Osby per 1000 invånare än i övriga Skåne och Sverige. Osby kommun består till 84 % av skogsmark vilket är högre än både Sverige i stort (ca 70 %) och övriga Skåne (ca 35 %). Statistiken visar på att det finns en ökande trend, vilket ses både nationellt och lokalt vad det gäller antalet händelser. Klimatrelaterade olyckor förväntas också öka i framtiden och ett varmare klimat skulle innebära att risken för större och svårare skogsbränder ökar. Detta innebär sammantaget att Osby kommun bör verka för en god beredskap för att hantera bränder i skog och mark. Förmåga att snabbt kunna etablera en storskalig och effektiv ledning, både på skadepplats och i ledningscentral, är av central betydelse för möjligheterna att kunna stoppa eller mildra olycksförloppet och konsekvenserna.

PDV är en risk som ökar i samhället och som behöver beaktas i större utsträckning framöver. Samarbete med polisen samt ambulans kring sådana händelser är av stor betydelse för resultatet. Det är fördelaktigt om alla inblandade aktörer har tränats för att genomföra sina uppgifter i nära samarbete, trots svåra yttre omständigheter. Hotbilden mot personalen vid dessa händelser i kombination med samverkansbehovet med polis och ambulans ställer höga krav på en effektiv och tydlig ledning av sådana insatser.

6 Mål

De nationella målen utgör grunden för svensk räddningstjänst. Dessa formuleras i lag, föreskrift och riktlinjer. De politiska målen utgår från nämnders och förvaltningars omvärldsanalyser. I Osby finns kommunövergripande målområden som är beslutade av kommunfullmäktige. Slutligen fastställer räddningstjänsten årligen en aktivitetsplan med de aktiviteter som ska genomföras under året för att uppnå både nationella och politiska mål.

6.1 Nationella mål

De nationella målen för räddningstjänst regleras i lag om skydd mot olyckor. LSO bygger på målstyrning där de nationella målen i korthet innebär att säkerheten ska öka, färre skador och olyckor ska inträffa, konsekvenserna av dessa ska minska och skyddet ska öka. Utifrån dessa övergripande nationella mål ska alla kommuner och räddningstjänster på lokal nivå ta fram handlingsprogram, målbeskrivningar och aktiviteter.

Utdrag ur LSO

1 kap. 1 § Bestämmelserna i denna lag syftar till att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett med hänsyn till de lokala förhållandena tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

1 kap. 3 § Räddningstjänsten skall planeras och organiseras så att räddningsinsatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt.

1 kap. 3a § Förebyggande verksamhet som staten och kommunerna ansvarar för enligt denna lag ska planeras och organiseras så att den effektivt bidrar till att förebygga bränder och andra olyckor samt förhindra eller begränsa skador till följd av bränder och andra olyckor. Särskild vikt ska läggas vid att förhindra människors död och andra allvarliga skador.

3 kap. 1 § För att skydda människors liv och hälsa samt egendom och miljön skall kommunen se till att åtgärder vidtas för att förebygga bränder och skador till följd av bränder samt, utan att andras ansvar inskränks, verka för att åstadkomma skydd mot andra olyckor än bränder.

3 kap. 2 § En kommun skall genom rådgivning, information och på annat sätt underlätta för den enskilde att fullgöra sina skyldigheter enligt denna lag.

6.2 Politiska mål

Kommunfullmäktige i Osby kommun antog följande målområden 2019

- Attraktiv och hållbar boendekommun
- Utveckling och tillväxt
- Trygghet hela livet

Avseende "trygghet hela livet" vill Osby kommun att förutsättningar och möjligheter skapas för människor i alla åldrar att forma ett tryggt liv.

6.3 Verksamhetsmål

Utifrån de nationella målen i LSO, den nationella strategin för stärkt brandskydd, den riskbild med tillhörande värdering som presenterats i tidigare kapitel samt den politiska viljan som uttryckts i kommunövergripande målområden, har fem målområden formulerats för räddningstjänstens verksamhet från år 2022. Målområdena är övergripande men bryts ner i årliga delmål som presenteras i aktivitetsplanen.

1. Bostadsbränder

Andelen bostadsbränder är högre inom Osby kommun jämfört med Skåne och riksgenomsnittet. Bostaden är den dominerande platsen där människor dör i bränder. Att minska andelen bostadsbränder generellt och bränder med svåra konsekvenser som död eller allvarliga skador är prioriterat. *Räddningstjänsten kommer att prioritera förebyggande åtgärder för bostadsbränder genom tillsyn, kontinuerlig kommunikation i våra sociala medier, utbildnings- och rådgivningsinsatser (både allmänna och riktade) och samverkan med sotningstjänsten, kommunen, fastighetsägare m.fl. De prioriterade åtgärderna ska föregås av en djupare analys av bostadsbränderna inom kommunen i syfte att hitta de mest lämpliga och effektiva förebyggande åtgärderna. Räddningstjänsten ska även prioritera att öka befintlig förmåga att genomföra räddningsinsatser inom området brand i byggnad. Detta med hänsyn till att andelen brand i bostad och brand i industri är högre än snittet i Skåne och i övriga landet.*

2. Skyddet mot olyckor för riskgrupper

Personer i riskgrupper har större risk att skadas allvarligt eller omkomma i bränder. För att stärka dessa gruppers brandskydd behöver de förebyggande åtgärderna vara anpassade till riskgrupperna. *Räddningstjänsten ska prioritera samarbete med andra förvaltningar och organisationer inom kommunen i syfte att stärka skyddet mot brand i bostad för de mest riskutsatta.*

3. Trafikolyckor

Andelen trafikolyckor är högre inom Osby kommun jämfört med övriga Skåne och riksgenomsnittet. Räddningstjänsten bör därför verka för att minska antalet trafikolyckor samt mildra konsekvenserna av dem som inträffar. *Räddningstjänsten ska prioritera att följa upp och utvärdera trafikolyckorna på ett djupare plan. Uppföljningen/utvärderingen ska användas i räddningstjänstens dialoger med övriga delar av kommunen och Trafikverket. Räddningstjänsten ska även prioritera att öka befintlig förmåga att genomföra räddningsinsatser inom området trafikolyckor.*

4. Brand i skog och mark

Osby kommun har en betydligt högre förekomst av bränder i skog och mark i jämförelse med Skåne och i övriga landet. Andelens skogsmark i kommunen är också högre än snittet i landet. *Räddningstjänsten ska därför prioritera att öka förmågan att genomföra räddningsinsatser inom området brand i skog och mark vad gäller såväl egna resurser och i samverkan med andra aktörer.*

5. Ledning av räddningsinsatser

I framtiden är det troligt att det oftare inträffar större och komplexa olyckor, som en följd av klimatförändringar, en orolig omvärld och ett sårbart samhälle. Erfarenheter från de senaste årens större olyckor i landet, exempelvis de stora skogsbränderna år 2018, är att sådana olyckor ställer höga krav på räddningstjänstens förmåga att leda och samverka. Både på nationell, regional och lokal nivå pågår därför arbete med att utveckla räddningstjänstens förmåga inom både övergripande ledning och skadeplatsnära ledning av räddningsinsatser. *Räddningstjänsten ska därför prioritera att utveckla sin förmåga att leda vid räddningsinsatser.*

7 Förebyggande – förmåga och verksamhet

Räddningstjänsten har ansvaret för förebyggande verksamhet enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. I Osby kommun är räddningstjänsten underställd kommunstyrelseförvaltningen. För den förebyggande verksamheten finns personella resurser i form av brandingenjörer & brandinspektör. Verksamheten leds av verksamhetschef med brandingenjörskompetens och är underställd räddningschefen. Verksamhetens materiella resurser utgörs främst av tillgång till IT-system med både stationär och mobil funktion. Räddningstjänstens personalresurser för förebyggande verksamhet redovisas i tabell 7.1. Resurserna är gemensamma för Hässleholm, Osby och Perstorp.

Tabell 7.1. Räddningstjänstens personalresurser för förebyggande verksamhet i Hässleholm, Osby och Perstorp

Befattningshavare	Antal	Kompetens/utbildning	Hel eller del av tjänst
Verksamhetschef	1	Brandingenjör	Del av tjänst, utgör även stf. Räddningschef i tre kommuner.
Brandingenjör	3	Brandingenjör	Del av tjänst (ca 60 %), samtliga kommer utgöra inre eller yttre befäl framöver.
Brandinspektör	3	Brandman/Styrkeledare med minst tillsyn A-utbildning	En hel tjänst. En del av tjänst, utgör även inre befäl. En del av tjänst, ca 20 % förebyggande.
Operativ personal	3	Brandman/styrkeledare med tillsyn A-utbildning	Ca 5 - 10 % förebyggande vardera.

7.1 Tillsyn

Räddningstjänsten ansvarar för kommunens tillsyn av den enskildes skyldigheter i lag (2003:778) om skydd mot olyckor. Behörig att utföra tillsyn är räddningschef eller dennes delegerade utsedda medarbetare. Myndighetsbeslut vid tillsyn får fattas av samma handläggare som genomför tillsynen. Beslut kopplade till vite måste dock fattas av kommunstyrelsen. Utförlig beskrivning av hur beslutsfattandet sker återfinns i kommunstyrelsens delegationsordning.

De som genomför tillsyn har samtliga genomgått minst Tillsyn A eller motsvarande äldre utbildning. Tillsyn i verksamheter och på anläggningar som är av mer komplex karaktär, eller som är en farlig verksamhet enligt 2 kap. 4 § LSO, genomförs av brandingenjör eller av verksamhetschefen för den förebyggande verksamheten.

Den enskilde har alltid ett ansvar att hålla ett skäligt brandskydd inom sin verksamhet. Tillsynen är ett viktigt verktyg för att åstadkomma ett skäligt brandskydd och för att säkerställa att de verksamheter som klassas som farlig verksamhet har en tillräcklig förmåga att göra effektiva inledande åtgärder när det inträffar en olycka eller ett tillbud vid anläggningen.

Tillsynen av den enskildes brandskydd syftar till att kontrollera att byggnader och anläggningar lever upp till kraven i regelverken, både avseende byggnadstekniskt brandskydd och organisatoriskt brandskydd. Verktyget tillsyn ska framförallt användas för att säkerställa brandskyddet på sådana byggnader och anläggningar där en eventuell brand kan få stora konsekvenser avseende människors liv, hälsa, egendom och miljö. I den årliga tillsynsplanen, som är kommunens detaljerade plan för tillsyn, beskrivs vilka verksamheter och anläggningar som är prioriterade för tillsyn enligt MSBs föreskrifter. Behovet av tillsyn i dessa verksamheter/anläggningar bedöms utifrån tidigare erfarenheter och kunskaper som inhämtats vid tidigare tillsyn, vid eventuella räddningsinsatser och i samband med byggärenden. Således kan tidsfristen variera för olika objekt inom samma verksamhetsklass och fristen kan också justeras efter varje genomförd tillsyn på det specifika objektet.

Utöver de byggnader och anläggningar som återfinns i MSB:s föreskrifter ska tillsyn göras där stora risker föreligger, exempelvis vid flerbostadshus där det bedöms finnas behov av att stärka brandskyddet. Räddningstjänsten Hässleholm har en särskild planering för genomförande av tillsyner i flerbostadshus.

Tillsyn av anläggningar som beslutats omfattas av skyldigheterna i LSO 2 kap. 4 § ska genomföras minst vart annat år.

Erfarenheter från räddningsinsatser är ett av de viktigaste urvalskriterium för tillsyn och det ska läggas ett särskilt fokus på erfarenhetsåterföring mellan den operativa verksamheten och den förebyggande för att öka skyddet i kommunen.

Tillsyn efter påtalat behov av annan myndighet, av allmänheten eller av egen personal ska prioriteras.

Tillsynerna ska så långt möjligt samordnas och det ska strävas efter att denna ska ske i samverkan med andra berörda myndigheter. Varje tillsyn ska dokumenteras och i de fall det finns brister som innebär att brandskyddet inte anses vara skäligt, ska ägaren eller nyttjanderättshavaren föreläggas om rättelse.

7.2 Stöd till enskilda

Lagstiftningens intentioner är att den enskilde själv utifrån sina förutsättningar ska hantera sina risker. Kommunens skyldighet är att stödja och underlätta för den enskilde att själv hantera sina risker. Detta görs genom att informera och utbilda i såväl förebyggande som skadeavhjälpande brandskydd.

Information och utbildning om brandskydd och HLR är en viktig och stor del av det förebyggande arbetet. All kommunal personal erbjuds utbildning i allmän brandkunskap, hjärt- och lungräddning och systematiskt brandskyddsarbete. Räddningstjänsten genomför även riktad information och utbildning av samtliga elever i årskurs 2, 5 och 8 läsårsvis.

Räddningstjänsten ger råd och information både internt inom kommunen och externt till företag, föreningar och enskilda i frågor gällande skydd mot olyckor, säkerhet och trygghet.

Räddningstjänsten erbjuder även studiebesök till exempelvis förskolor, föreningar och andra i syfte att öka allmänhetens kunskap om räddningstjänstens arbete och arbetet med skydd mot olyckor.

7.3 Rengöring och brandskyddskontroll

Kommunen ansvarar för rengöring (sotning) av fasta förbränningsanordningar och att dessa kontrolleras ur brandskyddssynpunkt (brandskyddskontroll). Ansvarig nämnd är Kommunstyrelsen.

På uppdrag av Osby kommun utförs rengöring och brandskyddskontroll av en privat entreprenör, Osby Sotaren AB. Uppdraget är reglerat i ett löpande avtal som upphör att gälla i och med utgången av det kvartal skorstensfejarmästaren uppnår 65 års ålder.

Totalt omfattas Osby kommun av cirka 5500 objekt med förbränningsanordningar (år 2020). För att utföra brandskyddskontrollerna i kommunen har Osby Sotaren AB ett resursbehov av 2 årsarbetskrafter.

Frister för brandskyddskontroll och vilken utbildning som krävs för att ha behörighet att utföra dessa har beslutats och meddelats genom MSBFS 2014:6. Kommunstyrelsen har beslutat om frister för rengöring med stöd av MSBFS 2014:6 samt fastställt taxa för rengöring och brandskyddskontroll, vilka ska räknas upp årligen enligt sotningsindex.

Om det kan medges ur brandskyddssynpunkt kan en enskild ansöka om att utföra rengöring på den egna fastigheten (s.k. "egensotning") eller i vissa fall låta annan än den upphandlade entreprenören utföra rengöringen.

Tjänstemän på räddningstjänsten hanterar ansökningar om egensotning/annan utförare, enligt delegationsordning.

Skorstensfejarmästarna utgör remissinstans i egensotningsärenden både vad gäller anläggningens status och den sökandes kompetens. Medgivande om egensotning ska gälla tills vidare om inget annat beslutas.

Räddningstjänstens mål under 2022-2025 är att starta upp ett sotningsprojekt likt det projekt som nyligen startats upp i Hässleholms kommun. Syftet är med projektet är att hjälpa allmänheten att förebygga brand genom information och rådgivning samt kontrollera förekomst av brandvarnare och sätta upp där det saknas.

7.4 Övriga förebyggande åtgärder

7.4.1 Remiss- och yttrandehantering

Inom kommunen hanterar miljö- & byggförvaltningen ärenden enligt Plan- och bygglagen (2010:900). Räddningstjänsten har möjlighet att stödja miljö- & byggförvaltningen, vara sakkunnig i brandfrågor i stora delar av byggprocessen och vara remissinstans i frågorna.

Kommunens planprocesser hanteras av samhällsbyggnadsförvaltningen. Räddningstjänsten har möjlighet att stödja förvaltningen genom att till exempel beakta och bedöma risker som översvämning, avstånd till olika former av riskfylld verksamhet samt beakta sådant som kan ha betydelse för kommunens förmåga att genomföra insatser. Det kan gälla behov och möjlighet till utrymning med hjälp av räddningstjänsten, brandposter, brandvattenförsörjning och behov av framkomlighet för räddningstjänstfordon.

I frågor om serveringstillstånd enligt alkohollagen (2010:1622) är miljö- & byggförvaltningen den förvaltning som hanterar ansökningarna. Räddningstjänsten har möjlighet att bistå och yttra sig på remisser från miljö- & byggförvaltningen i frågor om lokalerna är anpassade för det personantal samt verksamhet som anges i ansökan.

Räddningstjänsten är även remissinstans till Polismyndigheten i frågor kring säkerhet vid allmän sammankomst, offentlig tillställning, användande av offentlig plats, idrottsevenemang eller fyrverkeri, scenfyrverkeri eller annan pyroteknik enligt ordningslagen (1993:1617) samt tillstånd till hotell- och pensionatverksamhet enligt lag (1966:742) om hotell- och pensionatsrörelse. I görligaste mån använder räddningstjänsten gemensamma standardsvar utarbetade gemensamt av Skånes räddningstjänster vid remisshantering. Inför yttrande enligt alkohol- respektive ordningslagen bedöms behov av tillsyn och i förekommande fall genomförs tillsyn enligt LSO som en del av yttrandeprocessen.

Räddningstjänsten bistår och yttrar sig också till:

- Trafikverket i trafikplanering vid ny- eller ombyggnation av vägar, järnvägar.
- Kommunen och Länsstyrelsen i miljöärenden.

7.4.2 Lag (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

Inom ramen för kommunens ansvar enligt lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor, ska räddningstjänsten pröva frågor om tillstånd att hantera brandfarliga och explosiva varor. För explosiva varor gäller även att pröva frågor om överföring samt av godkännande av föreståndare och deltagare i den explosiva verksamheten. Tillsyn enligt lag om brandfarliga och explosiva varor genomförs regelbundet.

7.4.3 Eldningsförbud

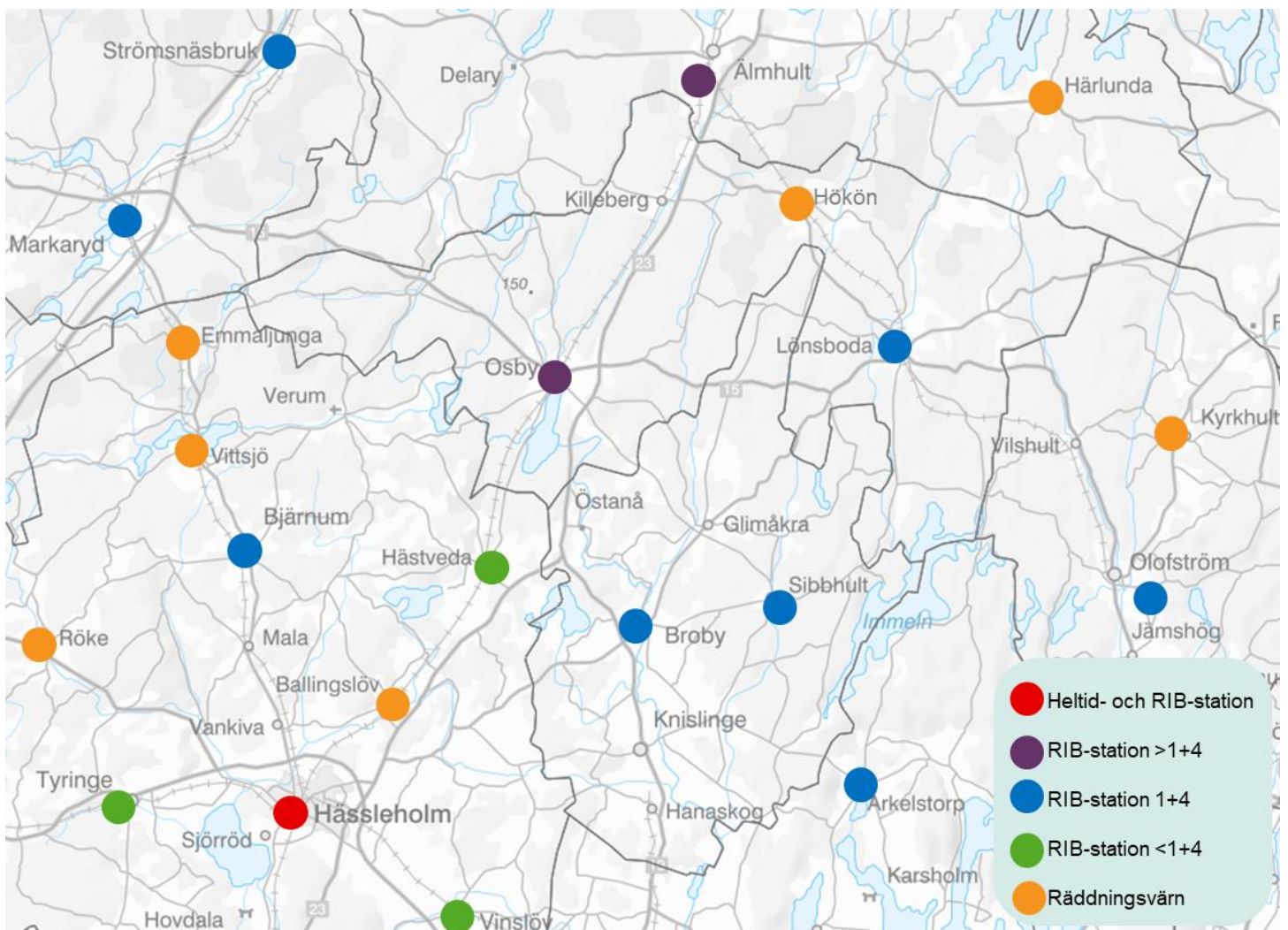
Osby kommun har meddelat föreskrift om eldningsförbud med stöd av förordningen om skydd mot olyckor och gäller när de har kungjorts eller vid den senare tidpunkt som anges i beslutet. Det finns i två nivåer i kommunens föreskriftsmallar, en lägre och en högre. De nordostliga kommunerna i Skåne gör, genom inre befäl, en samlad bedömning vilken ligger till grund för val av nivå. Normalt brukar brandrisk stegra i nivå över tid, vilket innebär att det är att föredra att välja den lägre nivån som första åtgärd. Beslut om eldningsförbud grundar sig på de uppgifter som hämtas från informationssystemet Brandrisk skog och mark samt allmän väderinformation om sol, vind, regn etc.

8 Räddningstjänst – förmåga och verksamhet

Detta kapitel beskriver räddningstjänstens operativa verksamhet och förmåga.

8.1 Övergripande

Osby kommuns räddningstjänst består av brandstationerna Osby och Lönsboda samt räddningsvärdet i Hökön. På Osby brandstation finns ett yttre befäl med 90 sekunders anspänningstid och beredskap kvällar, nätter och helger samt en RIB-styrka på 1+5 med 5 min anspänningstid. På Lönsboda brandstation finns en RIB-styrka på 1+4 med 5 min anspänningstid. Både Osbys och Lönsbodas styrkeledare utgör även Första Insatsperson (FIP) och åker i eget fordon till skadeplats. Räddningsvärdet i Hökön har ingen beredskap utan personalen kallas in vid behov med tjänsteplikt enligt 6 kap. 1 § lag om skydd mot olyckor. Uppgifter för räddningsvärdet är första skadebegränsande insats (FIP) vid brand i byggnad, brand utomhus, trafikolycka, utsläpp av farliga ämnen m.m. Även för att skapa uthållighet vid större insatser genom att kunna sköta vattenförsörjning, eftersläckning eller bevakning efter insatser.

Figur 8.1 Brandstationernas placering och bemanning. Osby, Lönsboda och Hököns brandstationer ingår i Osby kommun. Övriga brandstationer tillhör andra kommuner men återges ändå för att redovisa placeringen och bemanning av brandstationer som syns på kartbilden.

Tabell 8.1. Bemanning, anspänningstid och urval av operativa resurser inom Osby kommun.

Station	Bemanning	Anspänningstid	Resurser
Osby	1 yttre befäl	90 sek	Yttre befäl (ledningsresurs)
	1+5	5 min	Styrkeledare RIB/FIP-enhet Släck-/räddningsenhet Höjdenhet Tankenhet Terrängfordon
Lönsboda	1+4	5 min	Styrkeledare RIB/FIP-enhet Släck-/räddningsenhet Tankenhet ATV Djurlivräddningsenhet

8.1.1 Tillgång till resurser i samarbete med andra kommuner

Räddningstjänsten har samarbetsavtal med Hässleholm kommun gällande räddningschef, verksamhetsledning, samverkan kring räddningsresurser och förebyggandeverksamhet, m.m. Samarbetsavtalen innebär att räddningsresurserna kan nyttjas gemensamt mellan kommunerna.

Inom räddningstjänsterna i nordöstra Skåne finns ett långtgående räddningstjänstsamarbete och räddningsresurserna ingår i en gemensam systemledning. Utöver det finns det inom Skåne en överenskommelse om att kunna larma räddningsresurser oavsett organisationstillhörighet och att vid behov bistå varandra vid insatser och för att upprätthålla beredskap (Överenskommelse om Räddsam Skåne, 2021-02-18). Det finns även gemensam stab- och ledningsfordon med tillhörande stabsfunktioner.

8.1.2 Alarmering

Räddningstjänstens resurser larmas ut av räddningscentralen i Kristianstad (RC Kristianstad) genom avtal med räddningstjänsten i Kristianstad. Via det statliga avtalet tar SOS Alarm AB hand om alla 112-samtal och intervjuar den hjälpsökande. Genom intervjun fastställs vad som har inträffat, var det har skett och i vilken omfattning olyckan innebär. Under intervjun har larmoperatör och inre befäl vid RC Kristianstad medlyssning och beslutar

om huruvida det ska inledas en kommunal räddningsinsats. Vid behov av räddningsinsats larmas räddningstjänstens enheter ut via larmplaner som beslutats på delegation från räddningschefen. Larmplanerna är anpassade och dimensionerade efter det förväntade behovet på olyckan. Den övergripande ledningen kan dock anpassa resurserna som larmas utefter de aktuella förutsättningarna.

RC Kristianstad arbetar i SOS Alarm AB:s Zenitsystem. För alarmering av räddningsenheterna har Osby kommun ett samarbete med Älmhults räddningstjänst, där Älmhult har utrustning för att motta larm från larmcentralen och därefter vidarebefordra den till brandstationerna i Osby kommun via IP och RAKEL. På varje brandstation sker sedan utalarmering av RIB-personal via personsökare. Vid störningar eller avbrott på RC Kristianstads verksamhet finns avtal med SOS Alarm AB om att de kan utgöra redundans genom att alarmeringen vid sådana tillfällen flyttas över till annan SOS central.

Vid avbrott i teletrafiken som drabbar både fast och mobil telefoni hos flera teleoperatörer eller när det i andra fall inte går att ringa 112 ska det säkerställas att allmänheten kan få hjälp att alarmera samhällets räddningsresurser. Detta säkerställs genom att i det aktuella området bemanna upp brandstationen eller placera ut ett räddningsfordon på lämplig plats dit allmänheten kan bege sig för att larma. Vid sådana tillfällen informeras allmänheten via ”Viktigt meddelande till allmänheten”.

8.1.3 Varning och information till allmänheten

Vid allvarliga händelser och olyckor ska allmänheten kunna varnas och informeras. Vid omedelbar fara för skada på liv, hälsa, egendom och miljö kan räddningstjänsten använda sig av systemet ”Viktigt meddelande till allmänheten”. Systemet består av meddelande via radio och tv och kan, om räddningsledningen beslutar, föregås av signalen ”Viktigt meddelande”. Viktigt meddelande-signalen sänds ut via tyfoner i flera tätorter och består av upprepande 7 sekunder långa ljudstötter med 14 sekunders paus mellan. Viktigt meddelande kan även sändas ut via SMS till de personer som befinner sig inom ett visst område.

När Viktigt meddelande-signalen ges ska allmänheten bege sig inomhus, stänga fönster, dörrar och ventilation samt lyssna på riks- eller lokalradion för vidare information och instruktioner.

För att varna och informera allmänheten vid händelser som inte akut hotar liv, hälsa, egendom och miljö kan räddningstjänsten använda sig av systemet ”Myndighetsmeddelande”. Ett myndighetsmeddelande sänds endast lokalt i Sveriges Radio P4 och det föregås aldrig av signalen ”Viktigt meddelande”. Myndighetsmeddelandet kan även skickas ut som SMS till de telefoner som finns registrerade på en adress inom berört område.

8.1.4 Brandvattenförsörjning

För att vid insatser försörja räddningstjänsten med brandvatten finns brandposter anslutna till kommunens allmänna vattenledningsnät. Brandposternas antal och placering bestäms i samråd med räddningstjänsten

av det bolag som har ansvar för vattenförsörjningen i kommunen (Skåne Blekinge Vattentjänst AB, SVBT).

I glesbefolkade områden på landsbygden sker brandvattenförsörjning med hjälp av räddningstjänstens tankbilar.

8.1.5 Responstider

Genom att analysera tidigare händelser går det att utläsa tid från att larm inkommer till 112 till dess att första räddningsresurs är framme på plats. Det skapar en bild över hur räddningstjänstens resurser är fördelade över kommunen och i förhållande till där olyckor inträffar.

Mediantiden från att 112-samtalet inkommit till dess att första räddningsresurs blev larmad var 2,25 minuter under åren 2017-2020 enligt räddningstjänstens insatsstatistik. Den totala responstiden från att 112-samtalet inkommit till dess att första räddningsresurs var framme på platsen var under samma tidsperiod 7,18 minuter (medianvärde).

8.2 Per olyckstyp

Detta avsnitt syftar till att beskriva räddningstjänstens samlade förmåga att genomföra räddningsinsatser vid de typ av händelser som identifierats under kapitel 4. För att skapa effektiva räddningsinsatser krävs att lämpliga räddningsresurser responderar vid en händelse. Räddningsresursernas förmåga att åstadkomma effekt bygger på vilken bemanning, utrustning och kompetens personalen har samt inom vilken tid resursen kan vara framme på plats vid olyckan. Vilken operativ förmåga Osbys räddningsstyrkor ska uppnå kommer att redovisas och beslutas i ett separat styrdokument inom räddningstjänsten (Operativ förmåga inom Osby kommun).

Räddningsresursernas förmåga beskrivs där i fyra olika nivåer, där första nivån (nivå ett) innebär en resurs som ska kunna utföra initiala åtgärder mot den aktuella olyckstypen i syfte att begränsa eller fördröja skadeutvecklingen i väntan på förstärkning. Nivå två innebär en resurs som självständigt kan hantera mindre omfattande räddningsinsatser och vid större räddningsinsatser kan genomföra vissa typer av nyckeluppgifter som krävs för att åstadkomma effekt, utöver de första inledande åtgärderna. Nivå tre och fyra innebär ytterligare tillägg av särskilda nyckeluppgifter som kan krävas i vissa fall av händelser. Att en resurs innehar en högre nivå innebär även att resursen innehar underliggande förmågor. Redovisning av förmågor, effekter och uppgifter för olika nivåer redovisas i tabell 8.2. Osbys operativa förmåga redovisas i tabell 8.3

Den interna övningsverksamheten är en förutsättning för att upprätthålla räddningstjänstens operativa förmåga. Ett av de heltidsanställda befälen ansvarar för planering och upplägg av övningarna. Förmågebeskrivningen kommer i framtiden utgöra grunden för planering av övningsverksamheten och genomförandet av de olika övningarna. Ansvaret för genomförandet av övningar och utbildningar fördelas på övriga befäl i organisationen. Genomförda övningar registreras på individnivå för att kunna göra uppföljningar. Antalet övningstimmar varierar från år till år men ett riktvärde är att RiB-personalen övas cirka 50-60 timmar per år.

Tabell 8.2. Visar effekter och uppgifter som räddningsresurser i de olika nivåerna ska klara av inom olika olyckstyper.

	Effekter och uppgifter Brand i byggnad	Effekter och uppgifter Brand i skog och mark	Effekter och uppgifter Brand i fordon
Nivå 1	Fördröja eller begränsa skador Spärra av Utvändig släckning och livräddning	Förbereda för insats i väntan på förstärkning	Utföra livräddning vid brand i fordon
Nivå 2	Steglivräddning med bärbar stege upp till höjd av 11 meter Genomföra invändig livräddning och släckning via förstärkning av andra rökdykarresurser Hantera soteld Brandgasventilera med fläkt	Släcka mindre brand i skog och mark (ca 100 m ²) Påbörja släckning av bränder i skog och mark i ett större område Utföra vattentransport till slangsystem för skogsbrand med hjälp av tankbil eller motorspruta	Släcka mindre brand i fordon (personbil, minibuss) med vatten eller annan släckutrustning
Nivå 3	Invändig livräddning och släckning vid normal riskbild (rökdykning utan restriktioner)	Genomföra släckning vid med tidskrävande och mer komplicerade bränder i skog och mark	Släcka brand i större fordon (lastbil, buss) med vatten eller annan släckutrustning
Nivå 4	Invändig livräddning och släckning i komplexa miljöer och/eller med hög riskbild (rökdykning med restriktioner) Utvändig livräddning med höjdfordon upp till höjd av 23 meter Brandgasventilera genom håltagning i tak och väggar	Specialutrustning och kompetens för att hantera större bränder i skog och mark.	Släcka brand i tåg, större arbetsmaskiner med vatten eller annan släckutrustning Släcka brand i fordon med alternativa drivmedel

	Effekter och uppgifter Trafikolycka	Effekter och uppgifter Olyckor med farliga ämnen	Effekter och uppgifter Drunkning	Effekter och uppgifter Naturolyckor
Nivå 1	<p>Spärra av</p> <p>Säkra skadeplats</p> <p>Skapa tillträde</p> <p>Genomföra livräddande urtag (ej fastklämd)</p> <p>Ge sjukvård</p>	<p>Genomföra livräddning, iförd branddräkt och andningsskydd, av enstaka personer (ej fastklämd) som befinner sig i farligt område med farliga ämnen.</p> <p>Bedöma initialt riskområde, initiera utrymning och spärra av riskområdet</p> <p>Samla upp mindre läckage</p>	<p>Is- och vattenlivräddning från brygga, strandkant eller bärande is med hjälp av kastlina eller livboj</p>	<p>Spärra av</p> <p>Förbereda insats i väntan på förstärkning</p> <p>Utföra räddningssågning</p>
Nivå 2	<p>Enklare losstagning av personer med verktyg för att klippa, bända, trycka etc.</p>	<p>Grundläggande akuta åtgärder för att förhindra eller begränsa spridning av farliga ämnen</p> <p>Genomföra insats i splashdräkt i okomplicerad riskmiljö (med kända kemiska ämnen)</p> <p>Indikering av risk för explosiv atmosfär</p>	<p>Is- och vattenlivräddning med ytbärgardräkt och räddningsbräda upp till 300 meter från land/säker plats</p>	<p>Utföra mindre läns-pumpning</p>
Nivå 3	<p>Komplicerad losstagning och kunna säkra, stabilisera samt utföra losstagning vid olyckor med tyngre fordon (lastbil, buss)</p>	<p>Kemdykarinsats i kemdykardräkt i okomplicerad riskmiljö (med kända kemiska ämnen), inomhus såväl som utomhus, för att förhindra eller begränsa spridning av farliga ämnen</p> <p>Sanering av kontaminerade personer och utrustning</p> <p>Utföra indikering av vanliga gaser och radioaktiva ämnen</p>	<p>Vattenlivräddning i ytbärgardräkt med båt</p> <p>Genomföra livräddning under ytan utifrån genomförd riskbedömning</p> <p>Kunna genomföra eftersök av försvunnen person i strandnära vatten.</p>	<p>Genomföra invallning, större läns-pumpning, proppning, länsning.</p>
Nivå 4	<p>Specialutrustning och kompetens att hantera tung räddning, exempelvis tyngre/högre lyft vid buss- eller lastbilsolycka</p>	<p>Genomföra större räddningsinsatser vid mer komplexa och omfattande olyckor med farliga ämnen.</p> <p>Kunna bistå vid tätning och uppsamling av större läckage med hjälp av regional kemresurs.</p>	<p>Kunna utföra vattenlivräddning under vattenytan genom dykning med luftflaskor.</p> <p>Kunna genomföra insats i större vattendrag, sjö eller hav med båt som innebär krav på nautisk kompetens eller samverkan med statliga sjöräddningseenheter.</p>	<p>Undsätta personer i samband med storm, extrema snöoväder, översvämning, ras och skred m.m.</p>

Tabell 8.3. Tabellen sammanställer Osby kommuns räddningstjänst operativa förmåga.

Område	Osby	Lönsboda
Brand i byggnad	3	3
Brand i skog och mark	4	4
Brand i fordon	4	4
Trafikräddning	2	2
Farliga ämnen	2	2
Drunkning	3	3
Naturolyckor	3	3
Förklaring Förmåga nivå 1 Förmåga nivå 2 (inkluderar förmåga nivå 1) Förmåga nivå 3 (inkluderar förmåga nivå 1-2) Förmåga nivå 4 (inkluderar förmåga nivå 1-3)		

8.3 Ledning i räddningstjänsten

Osby's övergripande ledning av räddningstjänsten består av en lokal systemledning i räddningscentralen i Kristianstad (RC Kristianstad). Normalbemanningen i RC Kristianstad består av ett inre befäl med 90 sekunders anspänningstid in till räddningscentralen samt tre larmoperatörer mellan kl. 07-23 och två larmoperatörer mellan kl. 23-07. Ledningsfunktionen inre befäl bemannas gemensamt av personal från räddningstjänsterna i nordöstra Skåne medan larmoperatörerna bemannas av Kristianstads räddningstjänst.

Inre befäl och larmoperatörerna har medlysning på alla inkommande 112-ärenden där det kan bli föremål för kommunal räddningsinsats. Larmoperatörerna larmar ut räddningstjänstens styrkor enligt förutbestämda larmplaner (se även avsnitt 8.1.1) och inre befälet har mandat att anpassa vad som ska larmas utifrån den aktuella situationen.

Inre befälets roll är utöver att värdera beslut om att inleda räddningsinsatser även att säkerställa att räddningstjänsten i de kommuner som ingår i systemledningen har en acceptabel beredskap utifrån aktuell riskbild. Inre befälet är även Inriktning och samordningskontakt (ISK) för räddningstjänsterna i Skåne Nordost (SKNO).

Den övergripande ledningen består även av en regional systemledning i Skåne, där Skånes räddningstjänster har en gemensam ledningsfunktion i form av en Regional Räddningschef (RRC). Skånes regionala ledningssystem består av de tre räddningscentralerna i Skåne: RC Kristianstad, RC Syd (Malmö) och RC Bårslöv (Helsingborg). RRC har ett delegerat mandat från samtliga av Skånes räddningschefer kring beslutsbefogenheter inom systemledningen och utgör den högste ansvariga

för den operativa räddningstjänstverksamheten inom länet. RRC:s roll är även att skapa en gemensam inriktning och samordning mellan de lokala systemledningarna i Skåne samt tillgodose att samverkan sker vid behov med externa aktörer på regional och nationell nivå.

Vid pågående räddningsinsatser leds räddningstjänstens arbete ute vid händelsen av en eller flera befäl inom räddningstjänsten. Beroende på komplexiteten och omfattningen av händelsen samt vilket ledningsbehov som finns kan en eller flera ledningsfunktioner tilldelas till händelsen. Vid alla händelser där kriterierna för kommunal räddningsinsats enligt LSO är uppfyllda ska en räddningsledare utses som leder insatsen. Räddningsledaren leder normalt insatsen ute på plats eller i direkt närhet (skadeområdesnära), men kan också befinna sig på annan plats i en räddningscentral eller liknande.

Vid mindre omfattande händelser leds räddningstjänstens insats normalt av en styrkeledare. Styrkeledaren agerar då både i beslutsdomänen insatsledning och uppgiftsledning och är utsedd räddningsledare. I vissa fall kan arbetet på skadepå plats ledas av en arbetsledare, vilken inte är behörig att vara räddningsledare. Vid sådana insatser utses en annan ledningsfunktion att vara räddningsledare på distans.

Händelser där det finns ett större behov av ledning och samordning leds insatsen i stället av ett yttre befäl tillsammans med övriga befäl i ett ledningsteam. Finns behov kan ytterligare ledningsfunktioner tillföras från det lokala ledningssystemet (se tabell 8.4) eller från det regionala ledningssystemet i Skåne. Vid större eller komplexa händelser kan särskilda stabsresurser tillföras både i yttre och inre ledning. Det finns tillgång till Skånegemensamt ledningsfordon med utbildade stabschefer, stabsmedlemmar och stabsoperatörer som kallas in vid behov. I Skåne finns även utsedda Skånegemensamma Nivå 3-befäl med särskild kompetens och lämplighet att leda mycket stora eller komplexa händelser. Dessa personer har inte någon särskild beredskap utan kallas in vid behov.

Inom Skåne finns en överenskommelse att den som är delegerad att vara räddningsledare i egen organisation är även delegerad att vara räddningsledare på insatser inom hela Skåne (Överenskommelse om Räddsam Skåne, 2021-02-18)

Tabell 8.4. Särskilda ledningsfunktioner tillgängliga i det lokala ledningssystemet i Skåne nordost.

Station	Ledningsfunktion	Anspänningstid och tjänstgöringsform
Osby	Yttre befäl	90 sek, beredskap kvällar, nätter och helger
Kristianstad	Inre befäl	90 sek, jour nattetid
	Yttre befäl	90 sek, jour nattetid
Hässleholm	Yttre befäl	90 sek, jour nattetid
Bromölla	Yttre befäl	90 sek, beredskap kvällar, nätter och helger

8.4 Samtidiga och omfattande räddningsinsatser

Den lokala systemledningen vid RC Kristianstad har ett ansvar att säkerställa tillfredsställande beredskap för räddningsinsatser inom sitt geografiska område. Detta sker utifrån riktlinjer givna från räddningschef, både vad gäller grundberedskap och vid pågående räddningsinsatser.

Vid nyinkomna räddningsärenden är grundprincipen att den i tid närmsta första och andra enhet larmas oavsett organisationstillhörighet. I Skåne finns också en överenskommelse om att respektive räddningscentral direkt kan larma första och andra räddningsenhet från angränsande ledningssystem. Behövs ytterligare räddningsenheter till händelsen väljs den mest lämpliga utifrån förmåga, angelägenhet och beredskapsläge.

Vid många samtidiga händelser eller vid en långvarig resurskrävande räddningsinsats löses beredskap för nya händelser genom att kalla in extra personal eller genom att flytta redan bemannade enheter till mer strategiskt lämpliga platser. Vid hög belastning kan den berörda lokala systemledningen fördela uppgifter och uppdrag till de två övriga räddningscentralerna i Skåne. Även räddningsresurser från övriga områden kan begäras för att säkerställa beredskap i det drabbade området eller för att förstärka en redan pågående räddningsinsats.

Den lokala systemledningen ansvarar även för samverkan och begäran av ytterligare resurser från externa aktörer. RRC:s ansvarar för att tillgodose samverkan med externa aktörer på regional och nationell nivå.

8.5 Räddningstjänst under höjd beredskap

Vid höjd beredskap har räddningstjänsten, utöver de uppgifter man har i fredstid, tillkommande uppgifter för att skydda och rädda befolkningen och civil egendom från verkningar av krig. Dessa uppgifter framgår av 8 kap. 2 § LSO.

Den operativa verksamheten under höjd beredskap bygger på den grundorganisation som finns i fredstid och anpassas och dimensioneras efter den aktuella hotbilden. Under den anpassningsperiod som krävs ska utbildning, övning samt andra nödvändiga åtgärder genomföras.

9 Uppföljning, utvärdering och lärande

De uppsatta målen för verksamheten i handlingsprogrammet följs upp fortlöpande och i samband med att målen följs upp skall detta generera i tydliga åtgärder, i form av aktiviteter, inom ramen för den årliga verksamhetsplaneringen.

Resultatet av årlig verksamhet och måluppfyllelse följs upp i samband med räddningstjänstens verksamhetsavstämningar, delårsrapporter, årsredovisning/bokslut och i samband med den årliga internkontrollen.

Verksamheten ska utvärderas under sista året av varje mandatperiod utifrån målen i handlingsprogrammen. Utvärderingen syftar till att dels kvantifiera effekterna av de egna verksamheterna, dels uppskatta hur utfallet har påverkats av samhällsutvecklingen i övrigt.

En del av verksamhetsuppföljningen som är särskilt utpekad i LSO är olycksundersökningar. Syftet med kravet är att i skälig omfattning klarlägga orsakerna till olyckan, olycksförloppet och hur insatsen har genomförts. Här har räddningstjänsten ett särskilt styrdokument där kriterier, arbetsformer och processer för olycksundersökningar och lärande från olyckor beskrivs. Styrdokumentet innehåller bland annat:

- beskrivning av hur kommunen organiserat arbetet med olycksundersökningar
- kriterier för när ytterligare undersökning (utöver händelserapporten) ska genomföras
- kompetens som krävs för att göra enkel och fördjupad undersökning
- beskrivning av hur erfarenheter från egna undersökningsrapporter tas tillvara inom räddningstjänsten, kommunen och andra berörda aktörer.

Bilaga A: Dokumentförteckning

Beteckning	Beslutad
<i>Riskanalys Osby kommun 2021</i>	
Samverkansavtal för räddningssamverkan mellan Hässleholms kommun och Osby kommun	2021-03-18
<i>Avtal av utalarmering av Räddningsresurser</i>	2021-03-12
<i>Styrdokument för ledning av räddningsinsats – Räddningstjänsterna Skåne nordost</i>	2018-03-06
<i>Arbetsinstruktion för skånegemensamma N3 befäl</i>	2017-04-25
<i>Arbetsinstruktion RRC funktionen</i>	2017-04-25
<i>Överenskommelse om Rädksam Skåne beslutad vid räddningschefsmöte</i>	2021-02-18
<i>Operativ förmåga inom Osby kommun (under uppförande)</i>	
<i>Frister för rengöring (sotning) i Osby kommun</i>	2015-01-01
<i>Sotningsavtal Osby</i>	1990-06-19

Bilaga B: Beskrivning av samråd

Innan ett handlingsprogram antas, eller om kommunen beslutar om betydande ändringar i ett befintligt handlingsprogram, ska kommunen samråda med de myndigheter som särskilt berörs.

Handlingsprogrammet har varit på remiss till samverkande myndigheter och organisationer perioden 2021-11-22 till 2022-12-08. Samrådet var skriftligt. En övergripande sammanställning av remissrundan redovisas nedan liksom de synpunkter av särskild vikt som har framförts. En fullständig sammanställning av synpunkter, med vidtagna åtgärder, har redovisats för kommunstyrelsen innan beslut.